

YRITTÄJIEN LAKISÄÄTEINEN YEL-VAKUUTTA- MINEN

Hanska Annika

Opinnäytetyö

Liiketalouden koulutus
Tradenomi (AMK)

2021

Liiketalouden koulutus
Tradenomi (AMK)

Tekijä	Annika Hanska	Vuosi	2021
Ohjaaja	Satu Valli		
Työn nimi	Yrittäjien lakisääteinen YEL-vakuuttaminen		
Sivu- ja liitesivumäärä	33+1		

Opinnäytetyön aiheena oli yrittäjien lakisääteinen eläkevakuutus, YEL-vakuutus. Tavoitteena oli luoda kokonaiskäsitys siitä, millä tasolla yrittäjien vakuuttaminen on. Opinnäytetyössä tuotiin esille yrittäjien sekä finanssialalla toimivien asiantuntijoiden kokemuksia ja näkemyksiä eläkevakuuttamisesta.

Opinnäytetyön tutkimusmenetelmänä käytettiin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusta. Laadullinen tutkimus toteutettiin haastatteluna, joka suoritettiin finanssialalla toimiville asiantuntijoille lokakuussa 2021. Opinnäytetyön aineistoa on kerätty myös valmiina olevista tutkimuksista, jotka toinen toimija on toteuttanut yrittäjille vuosina 2017 ja 2020. Opinnäytetyön teoriaosio käsitteli eläkevakuuttamista ja sen sisältöä.

Finanssialan asiantuntijoille toteutetun haastattelun sekä yrittäjille tehtyjen tutkimusten tulokset ovat yhteneviä. Tutkimustulokset korostavat, että eläkevakuuttamisessa esiintyy paljon alivakuuttamista, alivakuuttamisen ongelmat korostuvat tietyissä ihmisryhmissä, yrittäjillä ei ole tarpeeksi luottamusta Suomen eläkejärjestelmään sekä eläkevakuuttamisessa esiintyy tiettyjä työtulojen rajakohtia. Eläkevakuuttamisessa täytyy huomioida myös Suomen eläkejärjestelmän kehittämistarve.

Avainsanat

Vakuutus, yrittäjän lakisääteinen vakuutus, YEL-vakuutus

Degree Programme in Business
Administration
Bachelor of Business Administration

Author	Annika Hanska	Year	2021
Supervisor	Satu Valli		
Subject of thesis	Entrepreneur's statutory YEL insurance		
Number of pages	33+1		

The subject of the thesis was the statutory pension insurance of entrepreneurs, the YEL insurance. The aim was to create an overall picture of the level of insurance for entrepreneurs. The thesis presented the experiences and views of entrepreneurs and experts in the financial sector on pension insurance.

The research method of the thesis was qualitative research. The qualitative study was conducted as an interview with experts in the financial sector in October 2021. The material of the thesis has also been collected from the completed research that another actor has carried out for entrepreneurs in 2017 and 2020. The theoretical part of the thesis dealt with pension insurance and its contents.

The results of the interview with financial experts and the surveys of entrepreneurs are consistent. The research results emphasize that there is a lot of underinsurance in pension insurance, the problems of underinsurance are highlighted in certain groups of people, entrepreneurs do not have enough confidence in the Finnish pension system and pension insurance has certain income limits. The need to develop the Finnish pension system must also be taken into account in pension insurance.

Key words Insurance, entrepreneur 's statutory insurance, YEL-insurance

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	TUTKIMUSONGELMA JA SEN RAJAUS	7
2.1	Aihe ja tutkimuskysymykset	7
2.2	Tutkimusmenetelmä ja sen rajaus	8
2.3	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	10
3	YEL-VAKUUTTAMINEN SUOMESSA.....	11
4	LAKISÄÄTEINEN YEL-VAKUUTUS	13
4.1	Yrittäjän vakuuttamisvelvollisuus	13
4.2	YEL-työtulo	13
4.3	YEL- valvonta ja vakuutuksen päättäminen	14
5	YEL-VAKUUTUS LIITTYEN SOSIAALITURVAETUUKSIIN	15
5.1	Eläke, vanhuuseläke ja osittainen vanhuuseläke.....	15
5.2	Työura eläke ja perhe-eläke	16
5.3	Sairauspäiväraha	16
5.4	Työttömyysturva ja vanhempainpäiväraha.....	17
6	YEL-VAKUUTTAMISESTA TEHDYT TUTKIMUKSET	18
6.1	Yrittäjät Ry:n tutkimus	18
6.2	Eläketurvakeskuksen tutkimus.....	19
7	YEL-VAKUUTTAMINEN FINANSSIALAN AMMATTILAISTEN NÄKÖKULMASTA	22
7.1	Haastattelun toteutus ja analysointi	22
7.2	Finanssialan ammattilaisten haastattelu	22
8	JOHTOPÄÄTÖKSET	25
9	POHDINTA.....	27
	LÄHTEET	30
	LIITTEET	33

1 JOHDANTO

Yksi yrittäjän tärkeimpiä asioita on pitää vakuutuksensa kunnossa. Erilaiset alat vaativat erilaista toiminnan- sekä henkilövakuuttamisen turvaa. Vakuutukset valitaan harjoittamalleen alalle sopivaksi, koska eri toimialoihin liittyy erilaisia riskitekijöitä. Yrittäjät voivat vakuuttaa toimintaansa lakisääteisillä sekä vapaaehtoisilla vakuutuksilla. Laki vaatii yrittäjiä ottamaan lakisääteiset vakuutukset, joita ilman yrittäjä ei voi toimintaa harjoittaa. Usein ajatellaan, että vakuutukset olisivat ajankohtaisia vasta vahingon sattuessa. On kuitenkin tärkeää muistaa turvata toimintansa jo heti yritystoiminnan alkuvaiheessa. Yrittäjän pohtiessa oikeinlaista vakuutusturvaa kannattaa hänen kääntyä osaavan vakuutusalan ihmisen puoleen. (Huttunen 2021.)

YEL-vakuutus eli yrittäjän eläkevakuutus on ainoa kaikille yrittäjille pakollinen lakisääteinen vakuutus. Se tuo yrittäjälle tueksi sosiaaliturvan eri elämäntilanteisiin, sekä eläkevakuutuksen avulla yrittäjä kartuttaa itselleen eläkettä. Yrittäjän täytyy työskennellä omistamassa yrityksessään, jotta YEL-vakuutus on hänelle ajankohtainen. Pelkkä yrityksen omistajana oleminen ei tuo YEL-vakuutusta yrittäjälle pakolliseksi. (Ilmarinen 2021a.)

Opinnäytetyössä tulkitaan, miten yrittäjät ovat vakuuttaneet itsensä, keskittyen erityisesti lakisääteiseen YEL-vakuutukseen. Opinnäytetyössä selvitetään, miten yrittäjät ovat hoitaneet YEL-vakuuttamisen finanssialan ammattilaisten näkökulmasta sekä tuodaan yrittäjien omaa kantaa esiin liittyen YEL-vakuuttamiseen. Tarkoituksena on selvittää, esiintyykö YEL-vakuuttamisessa esimerkiksi alivuokuttamista sekä onko YEL-työtulot asetettu oikealle tasolle. Yhtenä tavoitteena on saada käsitystä siitä, ottavatko yrittäjät vakuuttamisensa vakavasti vai kokevatko yrittäjät vakuuttamisen pakollisena.

Opinnäytetyön tutkimus toteutetaan kvalitatiivisena tutkimuksena, jossa tiedonkeruu tapana käytetään haastattelua. Haastattelulla pystytään pääsemään lähemmäksi haastateltavia ja heidän ajatuksiaan aiheesta. Haastattelu toteutetaan finanssialan ammattilaisille. Opinnäytetyöhön kerätään tietoa myös jo valmiina olevista aineistoista liittyen yrittäjien vakuuttamisen tasoon. Opinnäytetyössä tuotetaan tietoa vakuutusosalalla toimiville henkilöille sekä yrittäjille.

Tutkimuksen tarkoituksena on herättää yrittäjät ajattelemaan YEL-vakuutuksen tärkeyttä, jotta yrittäjät muistaisivat pitää vakuutuksensa ajan tasalla ennen ongelmien kohtaamista. Tutkimus on kohdistettu myös kiinnostavaksi asiasta kiinnostuneille tai heille, joille vakuuttaminen on ajankohtaista. Vakuutusosalalla toimiville henkilöille pyrin kokoamaan tietoa ja tuloksia yhteen yrittäjien vakuuttamisen tasosta.

Opinnäytetyön aihe on rajattu yrittäjille pakolliseen lakisääteiseen YEL-vakuutukseen ja työssä ei ole huomioitu muita lakisääteisiä vakuutuksia. Opinnäytetyön teoriaosuus tuo esille tärkeimmät asiat YEL-vakuuttamiseen liittyen. Teoriaosuuksessa on koottu tietoa yhteen eri vakuutus- ja eläkeyhtiöiden sivuilta sekä lakiin perustuva tieto pohjautuu yrittäjän eläkelakiin (1272/2006).

2 TUTKIMUSONGELMA JA SEN RAJAUS

2.1 Aihe ja tutkimuskysymykset

Työeläkeyhtiö Varman (2021a) artikkelissa kerrotaan, kuinka tärkeää yritysten on tunnistaa riskinsä jo ennen onnettomuuksien sattumista sekä muistaa turvata itsensä sekä toimintansa riittävän hyvin. Työeläke- ja vakuutusyhtiössä toimivat ihmiset osaavat auttaa yrittäjiä oikeiden vakuutusmäärien ja vakuutusten valinnan kanssa. Heiltä yrittäjät voivat saada apua koko yrittäjyystaipaleen ajan. Artikkelissa painotetaan lakisääteisten sekä vapaaehtoisten vakuutuksien voimaa riskien ennakoinnissa.

Tuomo Mikolanniemi (2020) kertoo, että vakuuttamisessa paino on usein vain lakisääteisessä vakuutuksessa. Hän muistuttaa, että yrittäjän täytyy muistaa, että vakuutukset kannattaa olla ajan tasalla sillä yli- tai alivakuuttaminen ei ole kannattavaa.

Yrityksen yksi mahdollisista riskien siirtämisen ja toiminnan turvaamisen keinoista on vakuuttaminen. Yleisenä riskienhallintakeinona yritykset suosivat vakuuttamista. Yritykset voivat siirtää riskejä liittyen toimintaansa vakuutusyhtiöille, ja samalla yrittäjät pienentävät yrityksensä taloudellisista taakkaa. Erilaisten omavastuiden määrät määrittelevät minkä tasoisen riskin yritys siirtää vakuutusyhtiölle. Vakuutusyhtiöt vastaavat yritysten ja yrittäjien toiminnasta, mikäli vahinkoja ja menetyksiä tapahtuisi. (Juvonen ym. 2014, 27.)

Opinnäytetyöni päätutkimuskysymys on:

- Miten yrittäjät ovat vakuuttaneet itsensä YEL-vakuutuksella?

Tutkimusongelmaa rajaavat kysymykset:

- Onko YEL-työtulo kohdistettu ajan tasalle?
- Onko yrittäjät vakuuttaneet itseään riittävästi, vai onko kyseessä alivakuuttaminen?
- Miten vakuutuslalla toimivat ihmiset kokevat, että yrittäjät ovat hoitaneet YEL-vakuuttamisensa?

2.2 Tutkimusmenetelmä ja sen rajaus

Laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen tiedonkeruun lähtökohtina toimivat tiedon kerääminen haastatteluilla, kyselyillä, havainnoimalla tai asiakirjoista saaduilla tiedoilla. Haastattelut ja kyselyt toteutetaan yleensä tietyille kohderyhmälle. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 54.) Opinnäytetyössä käytetään empiirisen aineiston tiedonkeruutapana haastattelua, jolla pyritään saamaan tietoa ja mielipiteitä finanssialalla toimivilta ammattilaisilta heidän kokemuksistaan yrittäjien vakuuttamisesta. Tähän sopii parhaiten kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä, koska haastattelu toteutetaan pienelle valikoidulle joukolle.

Haastattelun ja kyselyn tarkoituksena on saada tietoon, mitä ihminen ajattelee, mitkä ovat hänen mielipiteensä asiasta tai miksi hän toimii tietyllä tavalla. Tällaisissa tapauksissa käytetään usein haastattelua tai kyselyä, jotta saadaan ihmiseltä suoraa tietoa millä tavoin hän asian näkee. Haastattelut ovat vuorovaikutustilanteita, joissa voidaan muuttaa toimintatapoja, selventää tarvittaessa kysymyksiä ja käydä suoraa keskustelua henkilön kanssa, jolta halutaan tietoa. Haastattelut ovat hyviä tiedonkeruutapoja myös silloin kun tarvitaan kerralla paljon tietoa. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 63.)

Opinnäytetyössä kerätään tietoperustaa jo valmiina olevista tutkimuksista, joihin on vastannut suurempi määrä yrittäjiä. Nämä kyselyt ovat toteuttaneet muut toimijat kvantitatiivisella menetelmällä. Määrälliselle eli kvantitatiiviselle tutkimukselle on tyypillistä tiedon mittaaminen, esittäminen numeroin, objektiivisuus sekä tiedonkeruu isolta joukolta vastaajia. Määrällinen tutkimus antaa tiedon kerääjälle kuvan siitä millaisia suhteita ja eroja muuttujilla on. Määrällisen tutkimuksen kysymyksinä toimivat kuinka paljon, kuinka moni ja kuinka usein. Kvantitatiivista tutkimusta voidaan tehdä kyselyillä sekä haastatteluilla. (Vilka 2007, 13,15.)

Empiirisen tutkimuksen analyysissä tietoa pyritään saamaan analysoitavaan muotoon. Empiirisen tutkimuksessa haastatteluilla kerätyt tiedot kirjoitetaan, tiivistetään, jaotellaan sekä pyritään muodostamaan saaduista tiedoista yhteinen teoria. Analyysissä pyritään samaan saatu tieto liittymään ajatteluun. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 92.) Tässä opinnäytetyössä analysoidaan aineisto liittämällä kerätyt tiedot yhteen ja etsitään niistä samankaltaisuuksia. Tutkimuksen

analysoinnissa vertaillaan yrittäjien sekä finanssialalla toimien ammattilaisten näkemyksiä yrittäjien vakuuttamiseen liittyen: esimerkiksi millaisia eroavaisuuksia asiantuntijoiden ja yrittäjien näkemysten välillä löytyy.

Primäärisillä aineistoilla tarkoitetaan tutkimusmateriaaleja, jotka koostavat osan tutkimuksesta ja nämä kerätyt aineistot pyrkivät antamaan ratkaisuja ongelmaan. Sekundääriset aineistot ovat valmiita aineistoja ja ne eivät avaa ongelmalle suoria ratkaisuja. (Vilka 2007, 33, 34.) Opinnäytetyössä käytetään primääriaineistoa, jota kerätään suunnitellulla haastattelulla. Haastattelussa kerätään tietoa siitä, miten vakuutuslalla toimivat ammattilaiset kokevat, että yrittäjät ovat vakuuttaneet itsensä YEL-vakuutuksella. Sekundääriaineistot kerätään jo valmiina olevista tutkimuksista. Nämä aineistot ovat tehtyjä tutkimuksia yrittäjien YEL-vakuuttamisesta. Sekundääriaineistot kerätään internetistä luotettavista yrittäjiin ja vakuutuksiin perehtyneistä lähteistä. Näitä aineistoja löytyy hakemalla internetistä etukäteen mietityillä hakusanoilla.

Tutkimukseen haastatellaan finanssialalla toimivia ammattilaisia. Haastateltavia on yhteensä kaksi henkilöä. He ovat toimineet finanssialalla jo useita vuosia. Heiltä löytyy kokemuksia myös eri kokoisista yrityksistä. Haastateltavat ovat myös toimineet erilaisissa tehtävissä. Keskeistä kohderyhmää ovat nämä kaksi henkilöä. Haastateltavilta on varmistettu suostumus haastatteluun.

Haastattelut suoritetaan haastattelemalla henkilöitä yhdessä. Haastattelussa haastateltavilta kysytään samat kysymykset, jotka toimitetaan heille etukäteen. Tämä antaa mahdollisuuden haastateltaville perehtyä kysymyksiin etukäteen. Tutkimuksessa on mahdollista saada erilaista tietoa, koska henkilöt ovat kuitenkin toimineet eri tehtävissä ja heillä on mahdollisesti eri näkemyksiä ja kokemuksia asioista. Haastattelujen jälkeen analysoidaan aineisto sekä yhdistellään mahdolliset yhdistävät tekijät haastattelun ja netistä löytyneen tutkimustiedon välillä. Aineiston kokoamisen jälkeen voidaan tehdä johtopäätöksiä.

Opinnäytetyöllä luodaan yleiskäsitys yhdessä vakuutusalan toimijoiden kokemusten ja yrittäjiltä kerättyjen aineiston perusteella siitä, miten yrittäjät ovat vakuuttaneet itsensä. Työssä tuodaan esille vakuutusalan ammattilaisten sekä yrittäjien kokemukset vertaillen ja luomaan niillä yhteys aiheen teoriaan. Teorian avulla selvitetään, mitä tutkimuksessa mukana olevat vakuutukset tarkoittavat.

2.3 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön tutkimuksen tarkoituksena on olla validi ja vastata tutkimuskysymykseen sekä luoda tietoa siitä, millä tavalla yrittäjät ovat hoitaneet YEL-vakuutuksensa. Tähän liittyvää tietoa pyritään luomaan tutkimusta tehdessä. Tutkimuskysymykset luodaan vastaamaan tutkimusongelmaan. Tutkimuksella haetaan reliabelisuutta ja sillä pyritään luomaan yhteneviä tuloksia. Tutkimuksessa on mukana kaksi finanssialan ammattilaista ja yrittäjille tehdyissä tutkimuksissa on mukana useampi yrittäjä. Finanssialan ammattilaisten vähäisellä määrällä pyritään kuitenkin samaan samankaltaisia tuloksia verraten siihen, että mukana olisi useampi ammattilainen. Opinnäytetyön tutkimus toteutetaan hyvän tutkimuskäytännön ja tutkimuseetiikan mukaan.

Reliaabelius ja validius luovat yhdessä tutkimuksesta kokonaisluottavan. Tutkimuksen reliabelius tarkoittaa, että tutkimuksesta selviää tarvittavat tiedot eikä siinä ole mukana tarpeetonta tietoa. Tulokset ovat muuttumattomia sekä tutkimus esittää luotettavaa ja tarkkaa tietoa, vaikka tutkimus suoritettaisiin toistamiseen eri tutkijan toimesta. Tutkimuksen validius tarkoittaa, että tutkimuksella mitataan sellaista tietoa, jota tutkimuksen tarkoituksena on löytää. Validiutta voidaan määrittää sillä, että tutkija on luetellut tutkimuksessa vain oikeat käsitteet ja systemaattisia virheitä ei löydy. (Vilkku 2007, 149, 150.)

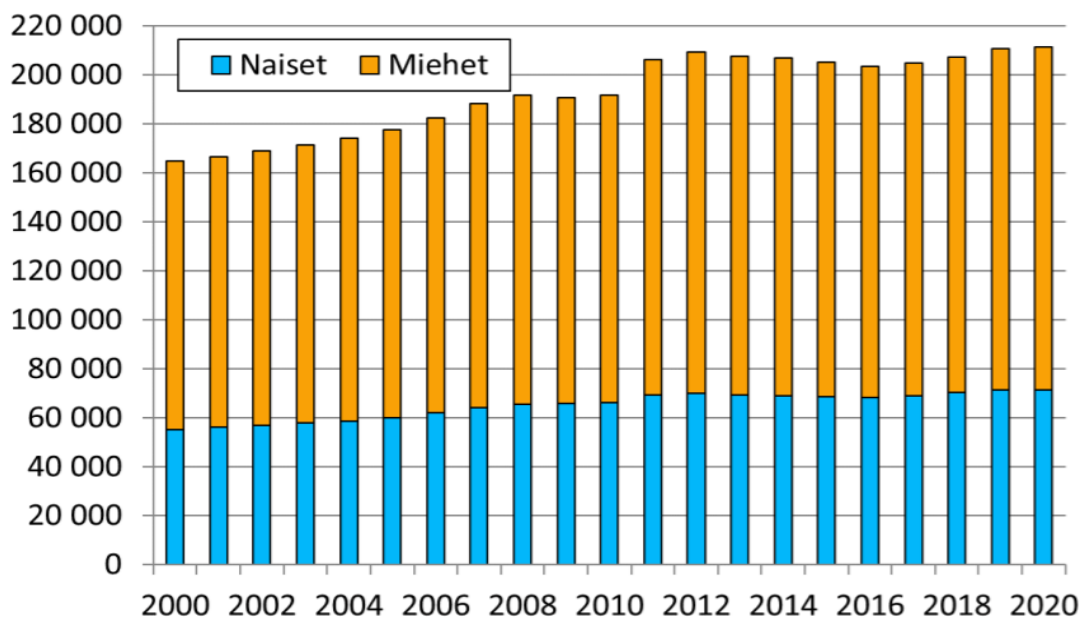
Hyvässä tutkimuskäytännössä on otettu huomioon se, että tutkimuksessa käytyt kysymykset ja aiheet eivät loukkaa tutkimuksen kohderyhmää, tiedeyhteisöä eikä hyvää tieteellistä tapaa. Tutkimuksen tehneellä on täysi vastuu siitä, että tutkimuksessa käytetyt tiedot, aiheet ja perustelut ovat hyvän tutkimustavan mukaisia. (Vilkku 2007, 90.)

Tutkimuseetiikalla tarkoitetaan hyvää tutkimustapaa, jossa on lueteltu tutkimukseen liittyviä säännöksiä kollegoihin, tutkittavaan kohteeseen, rahoittajiin, toimeksiantajiin sekä suuren yleisöön. Säännöksissä on lueteltuna myös normit, arvot ja hyveet, jotka koostavat yhdessä eettiset periaatteet. (Vilkku 2007, 89.)

3 YEL-VAKUUTTAMINEN SUOMESSA

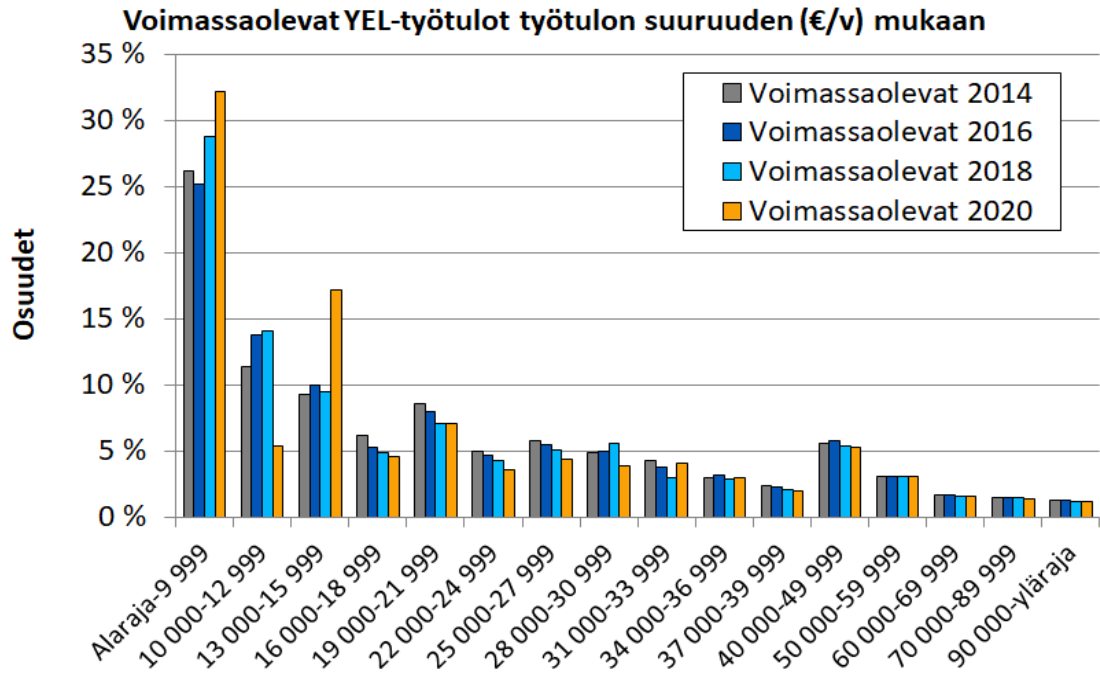
Yrittäjä on henkilö, joka ei ole työsuhhteessa tai ansiotyössä. Yrittäjä voi olla avoimen yhtiön yhtiömies tai yhteisön osakas, joka on vastuussa yhteisön velvoitteista ja sitoumuksista. Yrittäjäksi lasketaan myös henkilö, joka toimii osakeyhtiössä johtoasemassa, mikäli hän omistaa yli 30 prosenttia osakepääomasta tai hänellä on yli 30 prosenttia osakkeiden äänimäärästä. Yrittäjäksi määritellään myös yhtiön osakas, jolla on yhdessä perheenjäsentensä kanssa yli 50 prosenttia osakepääomasta tai äänimäärästä. (Yrittäjän eläkelaki 1272/2006 3§.)

Kuviosta 1 selviää minkä verran Suomessa on ollut YEL-vakuuttuja vuonna 2020. Kaiken kaikkiaan YEL-vakuutettuja yrittäjiä on ollut vuonna 2020 noin 211 300. Naisia luvusta on noin 71 300 ja miehiä 140 000. Keskimääräinen YEL-työtulo on 21 800 euroa. (Eläketurvakeskus 2021a.)

Kuvio 1. Voimassa olevien YEL-vakuutusten määrä (Eläketurvakeskus 2021a)

Kuviosta 2 selviää, minkä verran työtuloja suomalaisilla yrittäjillä on. Vuonna 2020 yrittäjien YEL-työtuloista oli alle 160 00 euron tasolla 55 prosentilla, kun taas 32 prosentilla yrittäjistä työtulo oli alle 10 000 euroa. Työttömyysturvaan oikeuttavan työtulon raja vuonna 2020 on noussut 13 076 euroon. (Eläketurvakeskus 2021a.)

Kuvio 2. Voimassa olevien YEL-työtulojen määrä (Eläketurvakeskus 2021a)

Kuvioissa 1-2 on määriteltynä naisten ja miesten määrät voimassa olevissa YEL-vakuutuksissa sekä työtulojen määrät vuosien 2014, 2016, 2018 ja 2020 aikana (Eläketurvakeskus 2021a.)

4 LAKISÄÄTEINEN YEL-VAKUUTUS

4.1 Yrittäjän vakuuttamisvelvollisuus

Yrittäjän eläkelaki (1272/2006 1§) määrittelee yrittäjille pakollisen YEL-vakuutuksen, mikä vaaditaan jokaiselta yrittäjältä. Lain mukaan Suomessa asuvan ja toimintaa harjoittajan yrittäjän on pakollista vakuuttaa itsensä turvaamaan vanhuuttaan, työkyvyttömyyttään sekä kuoleman kohdatessaan. Yrittäjän täytyy ottaa työeläkevakuutus työeläkevakuutusyhtiöstä tai vakuutuslajasta, jotka noudattavat työeläkeyhtiölaissa (354/1997) tai vakuutuslajilaissa (1164/1992) vaadittua toimintaa. (Yrittäjän eläkelaki 1272/2006 2§.)

YEL-vakuuttamisvelvollisuus koskee kaikkia 18-68-vuotiaita yrittäjiä, joiden työtulo ylittää vaaditun työtulon määrän, yritystoiminnan harjoittaminen kestää yli 4 kuukautta sekä vakuutus on otettava 6 kuukauden kuluessa yritystoiminnan aloittamisesta (Työeläkepalvelu 2021). Yrittäjä tarvitsee YEL-vakuutuksen, mikäli työskentelee yrityksessään. Vakuutusvelvollisuus ei koske yrittäjää, mikäli hänellä on vain yrityksen omistajuus. YEL-vakuuttamisvelvollisuus päättyy yrittäjän tullessa eläkeikään. Tämän jälkeen yrittäjä voi itse päättää haluaako jatkaa vapaaehtoista YEL-vakuuttamista. Yrittäjien oikeus vanhuuseläkkeelle siirtymiseen on seuraavan kuukauden alusta, kun hän saavuttaa ikäluokkansa vanhuuseläkeiän. (Elo 2021a.)

4.2 YEL-työtulo

YEL-työtulolla tarkoitetaan yrittäjän omaa työpanosta, jonka perusteella lasketaan yrittäjän työeläke ja vakuutusmaksu. Työtulon on oltava realistinen ja oikeaa työtuloa vastaava. Työtulon täytyisi olla sellainen, että mikäli yrittäjän paikalle jouduttaisiin palkkaamaan työntekijä niin työtulo vastaisi työntekijälle maksettavan palkan määrää. Yrittäjät voivat saada neuvoja oikean työtulon määrittämiseen vakuutus- ja eläkeyhtiöistä sekä Eläketurvakeskuksesta. Työtulo lasketaan vuodeksi eteenpäin, mutta halutessaan sitä voi muuttaa myös kesken vuoden, mikäli toiminnassa tapahtuu muutoksia. Työtulon muutos voidaan tehdä ilmoituksesta alkaen, mutta ei takautuvasti. YEL-työtulo kertoo yrittäjän antamasta

työpanoksesta, mutta sillä ei suoranaisesti tarkoiteta yrittäjän itselle maksaman palkan määrää. (Elo 2021b.)

YEL-työtulon alaraja vuonna 2021 on 8 063,57 euroa ja yläraja 183 125,00 euroa. Työtulon saavuttaessa alarajan on yrittäjällä velvollisuus ottaa YEL-vakuutus. Mikäli työtulo on 13 247,00 euroa, kuuluu yrittäjä työttömyysturvan piiriin. Yrittäjän toimiessa yrittäjänä useammassa kuin yhdessä yrityksessä vakuutetaan toiminta vain yhdellä YEL-vakuutuksella. Yrittäjän työpanokset kaikissa yrityksissä laskeaan tässä tapauksessa yhteen. (Elo 2021b.)

4.3 YEL-valvonta ja vakuutuksen päättäminen

Yrittäjän eläketurvakeskus (ETK) valvoo yrittäjien lakisääteistä YEL-vakuuttamista. Eläketurvakeskus saa tietoja yrittäjien vakuuttamisvelvollisuuteen liittyen ansiotuloista sekä palkanmaksutiedoista. Näistä tiedoista yrittäjien eläketurvakeskus on tarvittaessa yhteydessä yrittäjiin, mikäli YEL-vakuuttamisessa on puutteita. YEL-vakuutukseen puutteesta eläketurvakeskus antaa kehotuksen yrittäjää hankkimaan vakuutuksen. Eläketurvakeskus voi antaa yrittäjälle pakkovakuutus päätöksen ja ottaa YEL-vakuutuksen yrittäjän puolesta, mikäli yrittäjä ei kehotuksesta huolimatta hanki itselleen YEL-vakuutusta. (Eläketurvakeskus 2021b.)

Yrittäjä voi päättää YEL vakuutuksensa, jos yritystoiminta on vähäistä, jolloin työtulo jää alle minimirajan tai yritystoiminta tulee päätökseen. Muita tapauksia, joissa yrittäjä voi päättää YEL-vakuutukset, ovat yrityksen yhtiömuodon muutokset tai yritystoiminnan muuttuminen sellaiseksi, jossa ei ole tarvetta pitää YEL-vakuutusta voimassa, yritystoiminta on katkolla pidemmän aikaa, jolloin yrittäjä ei tee työtä yrityksessä tai yrittäjän aloittaessa vanhuuseläkkeen. YEL-vakuutuksen voi halutessaan lakkauttaa myös takautuvasti perustellen ja tämän yrittäjä voi tehdä itse. YEL-vakuutusta maksetaan vain ajalta, jolloin yrittäjällä on YEL-vakuutus voimassa. Mikäli yrittäjä ei enää tarvitse YEL-vakuutusta ja on maksanut vakuutusmaksuja etukäteen, voi maksut saada takaisin. (Ilmarinen 2021b.)

5 YEL-VAKUUTUS LIITTYEN SOSIAALITURVAETUUKSIIN

YEL-vakuutus antaa yrittäjille oikeuden sosiaaliturvaetuuksiin ja vaikuttaa suoraan sosiaalietuuksien määrään. Yrittäjän on tärkeä kohdistaa työtulonsa oikealle tasolle, jotta oikeudet sosiaaliturviin muodostuvat. YEL-vakuutuksen suuruus antaa oikeuden erilaisiin etuuksiin. Sosiaaliturvaetuudet käsitellään seuraavissa alaluvuissa. Työeläkettä muodostuu sen mukaan, minkä verran yrittäjällä on YEL-työtuloa. Oikeudet sosiaaliturvaetuuksiin ovat voimassa koko yrittäjän yrittäjyyden ajan, mutta työeläkettä yrittäjä saa vasta eläkeiän saavuttaessa. Suomen kansaneläkelaitos Kela turvaa yrittäjiä YEL-vakuutuksen kautta. (Elo 2021c.)

5.1 Eläke, vanhuuseläke ja osittainen vanhuuseläke

Yrittäjän eläkkeelle jääminen toimii samalla tavoin kuin työntekijänkin. Vanhuuseläkkeen lisäksi yrittäjälle muodostuu mahdollisuus osittaiseen vanhuuseläkkeeseen. Yrittäjän eläkeikä määräytyy normaalisti syntymävuoden perusteella. Eläkettä ei kuitenkaan tule automaattisesti, mikäli yrittäjä ei sitä itse hae. YEL-työtulon vaikutus otetaan huomioon eläkkeen alkamisesta seuraavan kuukauden loppuun asti. Eläkkeitä on olemassa erilaisia: vanhuuseläkettä, osittaista vanhuuseläkettä, perhe-eläkettä, työuraeläkettä ja työttömän vanhuuseläkettä. (Ilmarinen 2021c.)

Vanhuuseläkettä voi saada, kun saavuttaa eläkeiän sekä työsuhde on tullut päätökseen. Yrittäjä voi halutessaan jatkaa toimintaansa myös eläkeiän saavuttamisen jälkeen. (Ilmarinen 2021d.)

Osittaista vanhuuseläkettä yrittäjä voi saada jo ennen varsinaisen eläkeiän täyttymistä. Osittaisen vanhuuseläkkeen ohella voi tehdä töitä. Osittainen vanhuuseläke edellyttää kuitenkin vähintään 61 vuoden ikää sekä sitä, että yrittäjä ei saa muuta eläkettä eikä yrittäjällä ei ole säästössä työkyvyttömyyseläkettä. Vuonna 1964 syntyneellä henkilöllä on oikeus siirtyä osittaiselle vanhuuseläkkeelle 62-vuotiaana. Vuoden 1964 jälkeen syntyneiden osittaisen vanhuuseläkeikänsä oikeutettua ikää ei ole vielä tiedossa. (Ilmarinen 2021e.)

5.2 Työura eläke ja perhe-eläke

Työuraeläkkeeseen muodostuu oikeus, kun 63 vuoden ikä täyttyy sekä työ on ollut raskasta ja työkyky on laskenut. Työuraeläkettä voi saada, kun vaadittu ikä on täyttynyt, muuta eläkettä ei ole haettu, työkyky on laskenut, työ on ollut pitkäaikaisesti raskasta ja vaativaa sekä viimeisestä työsuhteesta, jossa raskasta työtä on tapahtunut, on kulunut enintään 12 kuukautta. Työuraeläkettä haetaan työuraeläke hakemuksella ja siihen vaaditaan B-lääkärin lausunto sekä työnantajan kuvaus ja kertomus työntekijän työssä toimisesta. (Ilmarinen 2021f.)

Yrittäjän kuollessa turvaa perhe-eläke puolisoa ja perheenjäsentä. Leskeneläke turvaa puolisoa, kun taas alaikäiset lapset ovat oikeutettuja lapseneläkkeeseen. Oikeus perhe-eläkkeeseen on, mikäli on jäänyt leskeksi. Lapsilla on oikeus lapseneläkkeeseen, mikäli he ovat alle 18-vuotiaita. Lesken eläkkeen vaatimuksena on myös, että leski on ollut avioliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa menehtyneen henkilön kanssa tai henkilökohtaista elatusapua on saatu menehtyneeltä henkilöltä. Yhteiset lapset eivät anna oikeutta leskeneläkkeeseen. (Ilmarinen 2021g.)

5.3 Sairauspäiväraha

Yrittäjän sairastuessa on hänellä oikeus päivärahaan, mikäli hänellä on voimassa oleva YEL-vakuutus. Oikeus päivärahaan alkaa sairastumisesta seuraavana päivänä, mikäli sairastuminen kestää enintään 10 päivää on kyseessä päiväraha. Kymmenen päivän tai pidemmän ajan kestävän sairastumisen jälkeen yrittäjä voi saada sairauspäivärahaa. Päiväraha sekä sairauspäiväraha lasketaan suoraan yrittäjän vuositulon perusteella. Mikäli tuloissa olisi muutoksia vuoden aikana niin silloin lasketaan keskiarvo vuositulosta. Yrittäjä voi hakea päivärahaa Kelasta.

Omavastuu aika YEL-vakuutuksessa on yksi sairastumispäivä. Yrittäjän täytyy käydä työterveyshuollossa ja toimittaa sairastumisesta todistus Kelaan. Päivärahaan riittää todistus sairaanhoitajalta. Päivärahan jälkeiseen sairauspäivärahaan vaaditaan lääkärinlausunto. Päivärahaa haetaan Kelasta kahden kuukauden kuluessa sairastumisesta. Päivärahaa voi saada 9 päivän ajan. Tämän jälkeen voi

saada sairauspäivärahaa. Sairauspäivärahaa voi saada kuitenkin enintään 300 arkipäivältä. (Ilmarinen 2021h.)

5.4 Työttömyysturva ja vanhempainpäiväraha

Työttömyyden yllättäessä YEL-työtulon määrä määritellään, minkä suuruista työttömyysetuutta voi saada. Suomessa työttömyysetuutta voi saada yrittäjäkassasta ja Kelasta, mikäli ei kuulu yrittäjäkassaan. Suomessa yrittäjäkassaan voi liittyä, jos työtulo on vähintään 13 247 euroa vuonna 2021. Yrittäjäkassan päivärahan maksamisen vaatimuksena on työtulon 13 247 euron täytyminen sekä se, että yrittäjä ollut yrittäjänä sekä yrittäjäkassan jäsenenä vähintään 15 kuukautta 48 kuukauden aikana ennen työttömyyden alkua. Mikäli yrittäjä ei kuulu yrittäjäkassaan voi tällöin olla oikeus hakea peruspäivärahaa Kelasta. Peruspäivärahan edellytyksenä on, että YEL-työtulo on vähintään alarajan 8 063,57 euron verran (2021) ja työssäolo ehto ennen työttömyyttä täyttyy. Mikäli Kelan vaativat ehdot peruspäivärahan eivätkä täyty, on yrittäjällä oikeus hakea työmarkkinatukea työttömyyden tueksi. (Ilmarinen 2021i.)

Vapaa-ajalta yrittäjä voi saada vanhempainpäivärahaa YEL-työtulon tasoisesti. Kelalta haettavat vanhempainpäivärahat määritellään vuositulon perusteella ja lasketaan viimeisimmän 12 kuukauden ajalta. Näitä perhevapaita voivat olla äitiysvapaa, vanhempainvapaa ja hoitovapaa. Kelasta voi saada tukea äitiysrahana, erityisäitiysrahana, isyysrahana, vanhempainrahana ja osittaisena vanhempainpäivärahana. Lapsen ollessa alle 3 vuotta on mahdollisuus olla oikeutettu myös joustavaan hoitorahaan tapauksessa, jossa yrittäjän työaika on enintään 30 tuntia viikossa tai enintään 80 prosenttia normaalista työajasta. (Ilmarinen 2021j.)

6 YEL-VAKUUTTAMISESTA TEHDYT TUTKIMUKSET

Opinnäytetyöhöni keräsin sekundääriaineistoa jo valmiista yrittäjille tehdyistä tutkimuksista, jotka muut toimijat olivat toteuttaneet. Tarkoituksena oli tuoda esille yrittäjien kantaa YEL-vakuuttamiseen liittyen. Tätä aineistoa oli kerätty määrällisellä eli kvantitatiivisella tutkimusmenetelmällä ja vastaamassa oli ollut suurempi määrä yrittäjiä. Sekundääriaineistot etsin netistä luotettavien toimijoiden sivuilta. Aineistot olivat sivuilla kirjoitettuna valmiiksi tekstiksi, joten poimin teksteistä tärkeimmät ja tutkimuskysymykseeni olennaiset tiedot. Näistä teksteistä poimituista olennaisista tiedoista kokosin tiivistelmän ja kirjoitin ne referoiden työhöni.

6.1 Yrittäjät Ry:n tutkimus

Suomen Yrittäjät Ry on tehnyt vuonna 2017 kyselyn yrittäjien eläkejärjestelmästä. Kysely toteutettiin SY:n jäsenrekisterissä oleville yrityksille, jotka valittiin rekisteristä satunnaisesti. Kyselyyn osallistui 1072 yritystä. Voimassa oleva YEL-vakuutus oli noin 92,8 prosentilla yrittäjistä, jotka vastasivat kyselyyn. Kyselyn vastaukset on luokiteltu koko aikaisten yrittäjien ja kaikkien YEL-vakuutettujen ryhmiin. (Yrittäjät Ry 2017.)

Kyselystä selvisi, että 12,6 prosenttia yrittäjistä on asettanut YEL-työtulonsa vakuuttamisvelvollisuuden alarajalle. Yrittäjistä noin 16 prosentilla, jotka työskentelevät kokopäiväisesti oli YEL-työtulon taso alle 10 000 euroa. Tämä määrä on alle työttömyysturvan alarajan. Kaikista YEL-vakuutetuista yrittäjistä noin 27 prosentilla työtulo on alle 10 000 euron. Nämä työtulot ovat merkittäviä, koska Suomessa alle 10 500 euron työtulolla ei saa oikeutta sosiaaliturvien etuuksiin. (Yrittäjät Ry 2017.)

Kyselyyn vastanneista yrittäjistä noin 39 prosenttia on asettanut YEL-työtulon tasoksi alle 16 000 euroa. Tämä työtulon taso laskee vanhuuseläkkeen määrää ja asettaa sen takuueläketä pienemmälle tasolle, mikäli yrittäjä työskentelee koko uransa tällä samaisella työtulon tasolla. Vastaajista noin 36,5 prosenttia kertoi, että heidän työtulonsa on vähintään 29 500 euroa. Vastaavasti kaikista yrittäjistä noin 25 prosenttia kertoi työtulonsa olevan tämän luvun verran. (Yrittäjät Ry 2017.)

Nuorten sekä vanhempien yrittäjien YEL-tulojen tasoissa näkyy eroja. Työtulojen määrä nousee pääsääntöisesti yrittäjän iän kasvaessa. Nuorten työtulojen tasot ovat selkeästi matalampia. Nuorten työtulojen kohdistaminen oikealle tasolle on heidän työuransa turvan kannalta jopa merkittävämpää kuin vanhempien. Nuorten ja vanhempien työtulojen eron voikin selittää se, että nuoret ovat usein yrittäjyyden alkutaipaleella ja työtulot ovatkin tästä syystä matalampia. Kyselyssä nousi esiin, että nuorten alle 35-vuotiaiden yrittäjien työtulon taso on alle 10 000 euroa, heitä oli vastaajista noin 35 prosenttia. Mikäli koko työuran aikainen työtulon taso jää matalaksi jää myös yrittäjän sosiaaliturva heikoksi. Heikko sosiaaliturva ei välttämättä luo mahdollisuutta pitää esimerkiksi perhevapaata tai sairauslomaa. (Yrittäjät Ry 2017.)

Noin kolmas osa Yrittäjät Ry:n kyselyyn vastanneista yrittäjistä kertoo, että heidän YEL-työtulonsa vastaa lain vaativaa määrää. Noin 60 yrittäjää kertoi, että heidän työtulonsa taso on pienempi kuin laki heitä velvoittaisi. Yrittäjien omien kertomuksien mukaan he ovat alivakuuttaneet itseään verrattuna lain määrittämään tasoon. Nuorten yrittäjien työtulot vastaavat laissa määriteltyjä työtuloja huomattavasti vähemmän kuin vanhempien yrittäjien. Noin joka viides nuori yrittäjä on asettanut työtulonsa lainvaatiman mukaan sekä yli kolme neljästä alle lain vaatiman. Tämäkin kertoo siitä, että nuoret panostavat yrittäjyyden alussa enemmän yritykseen kuin työtuloonsa. (Yrittäjät 2017.)

6.2 Eläketurvakeskuksen tutkimus

Eläketurvakeskuksen tutkimus kohdistettiin yrittäjiin, jotka toimivat kokoaikaisesti yrittäjinä. Tutkimukseen kerätty aineisto koostui 1348 yrittäjästä. Heidän YEL-työtulonsa oli vähintään 7 600 euroa ja yrittäjän tuloja vähintään 3 000 euroa. Nämä olivat vuoden 2017 tietoja. Tutkimuksessa huomioitiin yrittäjän mahdollisesti itselleen maksama palkka ja yritystoiminnan verotukseen kuuluvat ansiotulot. Yrittäjien tuloiksi on tutkimuksessa laskettu viimeisen kuluneen kolmen vuoden keskiarvotulot. (Eläketurvakeskus 2020.)

Tutkimuksen mukaan vuonna 2017 yrittäjien keskimääräinen YEL-työtulo oli 25 600 euroa. Kuitenkin joka neljännellä yrittäjällä YEL-työtulo oli alle 12 600 euroa ja puolella tutkimukseen osallistuvista yrittäjistä työtulo oli enintään 20 600 euroa.

Tutkimuksesta saatujen tietojen perusteella YEL-vakuutettujen yrittäjien seassa oli niin matalia kuin korkeampia työtuloja. (Eläketurvakeskus 2020.)

Noin neljänneksellä työtulot olivat vähintään 32 800 euroa ja joka kymmenellä ylittyi 49 700 euron raja. Keskimääräinen YEL-työtulo mukana olevien yrittäjien keskuudessa oli 33 000 euroa sekä mediaani 28 500 euroa. Joka kymmenennellä mukana olevalla yrittäjällä tulo jäi enintään 11 000 euroon. Korkeimpia tuloja oli noin joka kymmenellä, ja he olivat kohdistaneet tulonsa keskimääräisesti 59 000 euroon. (Eläketurvakeskus 2020.)

Noin puolella yrittäjistä YEL-työtulo on alle 80 prosenttia, kun taas neljänneksellä vain noin 50 prosenttia tulojen toteumasta. Nämä määrät kertovat alivakuuttamisesta. Yrittäjien toteutuneissa työtuloissa oli havaittavissa myös vastaavasti ylivakuuttamista. Kolmanneksella yrittäjistä YEL-työtulo oli asetettu korkeammalle kuin mitä tulot oikeasti olivat. Työtulojen asetetun määrän ja toteuman erot olivat korkeampi naisilla, yli 50-vuotiailla, pienituloisilla sekä pidemmän aikaa yrittäjinä toimineilla. Korkeat suhdeluvat nousivat esiin myös kaupan ja kuljetuksen alalla olevilla yrittäjillä. Heillä mukana oli myös palkkatuloa. (Eläketurvakeskus 2020.)

Alivakuuttamista esiintyi eniten alle 50-vuotiaiden yrittäjien keskuudessa, yli 50 tuntia viikossa työskentelevillä, suurituloisilla, töiden määrät liian suuriksi arvioivilla sekä yrittäjien keskuudessa, joilla ei ollut aiempaa urakokemusta palkansaajana työskentelystä. Matalia suhdelukuja oli eniten alle 40-vuotiailla sekä heillä, joilla ei ollut karttunut palkansaajaneläkettä. Mataliin suhdelukuihin vaikutti tutkimuksen perusteella myös se, että yrittäjien YEL-työtulot olivat suuria, mutta tulot kuitenkin selkeästi YEL-työtuloja suuremmalla tasolla. (Eläketurvakeskus 2020.)

Tutkimuksen mukaan yrittäjistä noin 57 prosenttia kertoi, että heidän eläketurvansa on oikealla tasolla, kun taas noin 40 prosenttia kertoi, että heidän eläketurvansa ei ole oikealla tasolla. Yrittäjät itse kertoivat syitä, miksi he eivät maksa riittävää eläketurvaa. Syiksi yrittäjät kertoivat esimerkiksi sen, että heillä ei ole rahallista mahdollisuutta maksaa korkeampaa vakuutusmaksua, heillä oli epäluotettavuutta eläkejärjestelmää kohtaan tai he eivät tiedäneet omista työskentelyaikomuksistaan. Mukana oli myös yrittäjiä, jotka kertoivat, että he eivät usko siihen, että voisivat tulevaisuudessa saada riittävää eläkettä, vaikka maksaisivat

korkeampaa eläkevakuutusmaksua sekä osan mukaan he aikoivat jatkaa yritystoimintaa myös eläkkeellä. (Eläketurvakeskus 2020.)

Tutkimuksen perusteella yksinyrittäjät ja ilman yhtiökumppania toimintaa harjoittavat kokevat, että he maksavat liian alhaista eläketurvaa ja alivakuuttavat. Sama kokemus löytyi yrittäjiltä, jotka olivat tehneet suuremman määrän töitä kuluneen vuoden aikana tai yritystoiminnassa oli ollut vaikeuksia. Yrittäjät, joilla oli toiminnassa mukana yhtiökumppani, toimivat työnantajina tai tekivät alle 50 tunnin työviikkoja, töitä oli sopivasti ja urana palkansaajana oli kertynyt jo eläkettä, kokivat, että maksavat riittävää eläketurvaa. Sukupuolella ei ollut vaikutusta ali- tai ylivakuuttamiseen. (Eläketurvakeskus 2020.)

Tutkimuksesta nousi esille myös se, että alhaista eläketurvaa kokivat maksavansa yrittäjät, joilla oli yrittäjyyttä takana noin 20 vuotta. Heidän tilanteensa taloudellisesti oli epävakaa ja heidän asuinalueensa kohdistui Länsi- tai Pohjois-Suomeen. Tulosten perusteella alivakuuttaminen oli yleisintä nuorilla ja perusasteen koulutuksen omaavilla. Ylivakuuttaminen taas oli yleisempää vanhemmilla henkilöillä ja korkeasti koulutetuilla. Alivakuuttaminen näkyi tulojen kasvaessa, kun taas ylivakuuttaminen näkyi pienituloisilla yrittäjillä. (Eläketurvakeskus 2020.)

7 YEL-VAKUUTTAMINEN FINANSSIALAN AMMATTILAISTEN NÄKÖKULMASTA

7.1 Haastattelun toteutus ja analysointi

Opinnäytetyön tutkimushaastattelun toteutin vakuutusyhtiössä X työskenteleville finanssialan ammattilaisille. Haastattelun tarkoituksena oli saada tietoa, mitä finanssialalla toimivat ammattilaiset ajattelevat yrittäjien YEL-vakuuttamisesta. Haastattelussa kysyin ammattilaisten mielipiteitä ja kokemuksia yrittäjien YEL-vakuuttamiseen ja siihen liittyviin työtuloihin sekä sosiaaliturviin. Haastateltavia haastateltiin yhdessä. Haastattelun kysymykset toimitin etukäteen haastateltaville, jotta he ehtivät perehtyä kysymyksiin etukäteen. Haastattelun kysymykset laadin itse YEL-vakuuttamiseen perehtymisen jälkeen.

Haastattelun toteutin kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimushaastatteluna. Haastattelussa oli viisi avointa kysymystä (Liite 1). Haastattelun kysymykset halusin pitää avoimina, jotta haastattelussa pystyin saamaan esille enemmän ammattilaisten kokemuksia ja näkemyksiä. Tällöin he pystyivät itse tuomaan samalla esille myös heille mieleen tulleita asioita. Haastattelutilanne oli vapaamuotoinen, jossa kävimme kysymykset läpi ja keskustelimme vastauksista yhdessä. Haastateltavat ovat toimineet vakuutusosalalla erilaisissa työtehtävissä ja ovat päivittäen tekemisissä yrittäjien ja heidän vakuutuksiensa kanssa.

Haastattelutilanteessa kirjoitin muistiinpanoja ja heti haastattelun jälkeen kirjoitin muistiinpanoni tekstiksi, jossa pyrin yhdistelemään loogiseen järjestykseen haastattelussa esille tulleita samankaltaisuuksia. Tulosten analysoinnissa etsin olennaiset ja tutkimukseen tarvittavat vastaukset. Tämän jälkeen kirjoitin haastattelun yhteneväksi tekstiksi opinnäytetyöhöni. Haastattelua kirjoittaessani pyrin luomaan siitä selkeän ja ymmärrettävän kokonaisuuden, jotta lukija pystyy helposti ymmärtämään sen luettuaan ensin opinnäytetyön teoriaosuudet.

7.2 Finanssialan ammattilaisten haastattelu

Finanssialan ammattilaisten mukaan valitettavasti vain harvat yrittäjät ovat asettaneet YEL-työtulonsa oikealla tasolle. Heidän mukaansa täytyisi muistaa, että

YEL-työtulon tulisi aina vastata sellaista rahallista arvoa, joka maksettaisiin yrittäjän tilalle palkattavalle ammattitaitoiselle henkilölle sekä YEL-vakuutus on yksi yrittäjän tärkeimmistä vakuutuksista, eivätkä muut vakuutukset voi sitä täysin korvata.

Yleisimpiä työtuloja, joihin finanssialan ammattilaiset työssään usein törmäävät ovat 8 064 euroa, 13 247 euroa sekä 25 000-30 000 euroa. Heidän mukaansa nämä ovat yleisimpiä YEL-työtulon määriä, koska minimityötulona YEL-vakuutuksessa on tällä hetkellä 8 063,57 euroa sekä mikäli yrittäjä haluaa oikeuden sosiaaliturvaetuksiin, tulee hänen työtulonsa olla vähintään 13 247 euroa.

Ammattilaisten mukaan yrittäjien työtulojen määrät vaihtelevat erityisesti sen perusteella, ovatko yrittäjät vasta aloittaneet yritystoimintansa vai ovatko he jo pidemmän aikaa yritystoimintaa harjoittaneita. Ammattilaisten kokemusten perusteella poikkeuksia kuitenkin löytyy, sillä jotkut yrittäjät ovat varsin kiinnostuneita asettamaan YEL-työtulot oikealle ja realistiselle tasolle heti yrityksen perustamisesta lähtien.

Finanssialan ammattilaiset kertovat, että alivakuuttamista esiintyy useammin kuin ylivakuuttamista. Heidän mukaansa alivakuuttaminen on yleistä ja siihen törmää useasti. Finanssialan ammattilaisten kokemusten perusteella alivakuuttamista esiintyy useammin nuorilla, vasta yritystoiminnan aloittaneilla yrittäjillä sekä pienituloisilla yrittäjillä. Alivakuuttamista on usein myös iäkkäämmillä, jotka eivät ole missään vaiheessa yritystoimintaansa maksaneet YEL-työtuloa oikealla tasolla. Nämä yrittäjät kokevat, että heidän iässään ei ole työtulon korotukselle enää siinä vaiheessa merkitystä.

Finanssialan ammattilaisten mukaan taas ylivakuuttamista esiintyy enimmäkseen yrittäjillä, joiden työtulontaso on korkea ja heillä on pienemmät kulut. Ylivakuuttamista esiintyy useammin korkeasti koulutetuilla kuten esimerkiksi lääkäreillä tai konsulteilla. Ammattilaisten kokemusten perusteella tämä ryhmä osaa hyödyntää eläkemaksuista saatavat hyödyt.

Finanssialan ammattilaiset kertovat, että yrittäjien mielipiteet ja kokemukset liittyen YEL-vakuutuksen sosiaaliturvaetuksien vaihtelevat suuresti myös yritystoiminnan pituuden ja koulutustason mukaan. Heidän mukaansa etenkin nuoret

pienituloiset yrittäjät eivät luota täysin YEL-vakuutuksen kautta tuleviin sosiaaliturvan etuuksiin eivätkö usko, että sitä kautta saisi sosiaaliturvaa.

Ammattilaiset kertovat, että noin joka kolmannes vakuuttaa YEL-työtulonsa minimitasolla, jolloin edes oikeutta sosiaaliturvaetuuksiin ei muodostu. Nuorten yrittäjien kohtaamisessa nousee esille usein se, että nuoret kokevat YEL-vakuuttamisen vain pelkkänä kuluna eivätkä vanhuuden turvana. YEL koetaan usein kaukaisena ajatuksena. Ammattilaisten mukaan YEL-vakuuttamiseen liittyen yrittäjiltä löytyy myös uskomuksia sekä erilaisia ajatuksia. On ikävä kyllä vaikeaa päästä eroon vanhakantaisesti ajatuksesta, joka on kylvetty jossakin vaiheessa koko maahan ja se kannattaa edelleen osalla yrittäjistä ajatusta, että yrittäjä olisi sosiaali- ja työttömyysturva asioissa turvaton ja niin sanotusti lainsuojaton. Ammattilaiset muistuttavat, että todellisuudessa yrittäjillä on kuitenkin itsellään päätösvalta aina omissa käsissään, mikäli kassavirrat sen sallivat.

Finanssialan ammattilaiset kertovat, että he pyrkivät työssään auttamaan yrittäjiä asettamaan työtulonsa oikealle tasolle sekä korostamaan YEL-vakuutuksen tärkeyttä yrittäjän alkutaipaleelta lähtien. He kertovat, että usein yrittäjät ajattelevat sosiaaliturvaetuuksien tärkeyttä vasta sosiaaliturvaetuuksien tarpeen tullessa. Heidän mukaansa monet saattavat nostaa YEL-työtuloansa, kun alkavat suunnitella esimerkiksi perheenisäystä. Finanssialan ammattilaiset huomauttavat, että yrittäjiä ei voi pelkästään syyttää työtulojen väärin asettamisesta, Suomen eläkejärjestelmässäkin on toisaalta aina parantamisen varaa.

8 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tutkimuskysymykseen hain vastausta yrittäjien sekä finanssialan ammattilaisten vastausten perusteella. Opinnäytetyössä käytetyt yrittäjille suunnatut eläkevakuuttamiseen pohjautuvat kyselyt on toteuttanut Yrittäjät Ry vuonna 2017 sekä Eläketurvakeskus vuonna 2020. Finanssialan ammattilaisille suunnatun haastattelun olen toteuttanut itse lokakuussa 2021.

Yrittäjät Ry:n sekä Eläketurvakeskuksen toteuttamat kyselyt korostivat samoja YEL-vakuuttamisen piirteitä kuin finanssialan ammattilaisetkin. Tutkimuksista saadut tulokset tukevat toisiaan ja ovat yhteydessä YEL-vakuuttamisesta tehtyihin uutisiin sekä artikkeleihin. Tutkimukset yhdessä korostavat YEL-vakuuttamisen tärkeyttä. YEL-työtulon asettaminen ajan tasalle yritystoiminnan alkutaipaleelta lähtien on tärkeää, sillä se vaikuttaa muuhunkin kuin eläkkeeseen (Varma 2021b). Suurimpana asiana tutkimuksissa esille nousi se, että suurin osa yrittäjistä on asettanut työtulonsa aivan liian alhaiseksi ja näin ollen työtulo ei ole ajantasainen. Monen yrittäjän työtulo jopa alittaa sosiaaliturvaan oikeuden antavan työtulonrajan. Tutkimusten perusteella yrittäjien YEL-vakuuttamisen keskuudessa esiintyy paljon alivakuuttamista ja pääsääntöisesti yrittäjät ovat alivakuuttaneet itsensä. Tulosten perusteella yrittäjät, jotka alivakuuttavat, näyttävät olevan hyvin tietoisia siitä, että heidän työtulonsa ovat aivan liian matalia. Yleisimpinä työtuloina tutkimuksissa näkyi 8 064 euroa sekä 13 247 euroa. Työeläke.fi (2021) -sivuston mukaan nämä ovat työtuloja, joista toinen on YEL-työtulon alaraja sekä toinen taas raja YEL-vakuutuksen sosiaaliturvaetuuksien saamiseen.

Työtuloissa näkee eroja esimerkiksi yrittäjän iän, koulutustason, yhtiömuodon, yritystaipaleen pituuden ja työuran pituuden mukaan. Nuoret yrittäjät nousivat esille työtulojen alhaisuudessa, kun taas korkeammin koulutetut ja iäkkäämmät yrittäjät panostavat enemmän työtulojen ajantasaisuuteen. Iän kasvaessa sekä yritystoiminnan kehittyessä myös työtulot näyttävät nousevan. Kaikissa ryhmissä kuitenkin esiintyi poikkeuksia. Varsinkin finanssialan ammattilaisten haastattelusta kävi ilmi, että osa yrittäjistä on erityisen kiinnostuneita pitämään huolta siitä, että heidän työtulonsa ovat oikealla sekä realistisella tasolla. Tutkimusten perusteella myös alivakuuttamista esiintyi erityisesti tulojen kasvaessa, kun taas ylivakuuttamista pienituloisemmilla yrittäjillä. Ylivakuuttamista esiintyi tutkimusten

perusteella todella harvoin verrattuna alivakuuttamiseen. Isotaluksen (2020) mukaan asiantuntijat kertovat, että suurin osa yrittäjistä alivakuuttaa itseänsä. Alivakuuttamisen ongelmat liittyvät tiettyihin ryhmiin. Näitä ovat esimerkiksi nuoret ja vain peruskoulutuksen käyneet yrittäjät. Vastaavasti ylivakuuttamista esiintyy korkeammin koulutetuilla sekä vanhemmilla yrittäjillä.

Tutkimuksissa selvisi, että yrittäjillä on ennakkoluuloja YEL-vakuuttamista kohtaan. Osa yrittäjistä ei usko, että he voisivat saada tulevaisuudessa riittävää eläkettä tai heillä ei ole luottoa siihen, että he voisivat saada sosiaaliturvaa eläkevaikutuksen kautta. Yrittäjät kokevat YEL-vakuutuksen enemmänkin pakolliseksi kuluksi kuin turvaksi. Niin finanssialan ammattilaisten kuin yrittäjille teetettyjen kyselyjen perusteella selvisi, että olisi tärkeää olisi laittaa YEL-vakuutus kuntoon yrittäjän alkutaipaleelta lähtien. Tutkimuksista nousi esille myös se, että Suomen eläkejärjestelmässäkin olisi kehittämistarpeita. Pitkäsen (2021) mukaan Suomen yrittäjien toimitusjohtaja Mikael Pentikäinen kertoo, että yrittäjät eivät luota eläkejärjestelmään, koska he eivät tunne järjestelmää tarpeeksi hyvin. YEL-vakuutusta ajatellaan useasti enemmän menona kuin vakuutuksena. Uutisessa nostettiin myös esille asiaa, että Suomen eläkejärjestelmää täytyisi jollakin tapaa yksinkertaistaa ja kehittää paremmaksi.

Yhteenvedon tutkimuksesta voidaankin todeta, että vaikka YEL-vakuuttamisessa esiintyy paljon alivakuuttamisesta ja vastuu YEL-vakuuttamisen ajantasaisuudesta on yrittäjällä itsellään, niin täytyy huomioida myös Suomen eläkejärjestelmän kehittämistarpeet. Yrittäjiltä ei löydy tarpeeksi luottamusta eläkejärjestelmää kohtaan eivätkä he usko sosiaaliturvien auttavan heitä tarvittaessa.

9 POHDINTA

Opinnäytetyön tarkoituksena oli saada yleiskäsitys siitä, millä tasolla yrittäjät ovat vakuuttaneet itsensä, esiintyykö YEL-vakuuttamisessa ali- tai ylivakuuttamista sekä miten finanssialalla toimivat ihmiset kokevat, että yrittäjät ovat hoitaneet YEL-vakuuttamisen. Erityisesti työssä oli tarkoituksena perehtyä kokemuksiin vakuuttamisesta YEL-vakuutuksen kautta. Opinnäytetyössä pyrin tuomaan esiin sekä yrittäjien, että finanssialan ammattilaisten kantaa YEL-vakuuttamiseen liittyen. Opinnäytetyöhön kerättiin aineistoa jo valmiina olevista tutkimuksista, jotka oli tehty yrittäjille sekä toteuttamastani haastattelusta finanssialan ammattilaisille. Opinnäytetyön tutkimustulokset on pyritty analysoimaan pelkistetysti. Tutkimustuloksista ja opinnäytetyön tutkimuskysymyksestä ei voida kuitenkaan antaa täysin suoraviivaista vastausta, vaikka työssä on käytetty niin finanssialan ammattilaisten kuin yrittäjien näkökulmaa, koska YEL-vakuuttaminen on aiheena todella laaja.

Vastauksina tutkimuskysymyksiin esiintyy YEL-vakuuttamisessa paljon alivakuuttamista ja alivakuuttaminen keskittyy erityisesti tiettyihin ihmisryhmiin. Alivakuuttamisesta voikin päätellä, että työtulot eivät ole ajan tasalla. Ylivakuuttamista esiintyy paljon alivakuuttamista harvemmin. Työtulojen määrät ja rajat keskittyvät tiettyihin lukuihin, jotka tuovat oikeuksia esimerkiksi sosiaaliturvaetuksiin. Finanssialan ammattilaiset sekä yrittäjät toivat esille samoja tekijöitä liittyen YEL-vakuuttamiseen. Täytyy kuitenkin huomioida tuloksissa, että jokaisesta ryhmästä voi löytyä poikkeuksia. Tutkimustuloksissa on nostettu esille useammin esiintyneitä asioita.

Tutkimusmenetelmänä käytin kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää saadakseni vastauksia finanssialan ammattilaisilta. Valmiina olevissa yrittäjille toteutetuissa kyselyissä oli käytetty kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää. Nämä kyselyt olivat toteuttaneet toiset tahot. Menetelmät yhdessä toivat finanssialan ammattilaisten sekä yrittäjien kannan YEL-vakuuttamiseen ja luovat työssä täyteläisempää menetelmää työn sisällön puolesta. Tutkimuksen tulos olisi voinut olla erilainen, mikäli työhön olisi tuotu mukaan vain toinen menetelmä, joten uskonkin, että nämä menetelmät sopivat tutkimuskysymykseeni parhaiten ja toivat tällä tavoin halutut tulokset. Opinnäytetyön tietoperustassa kävin

läpi keskeisimpiä asioita liittyen YEL-vakuuttamiseen ja sosiaaliturvaetuuksiin, jotta YEL-vakuuttamisen yhteys etuuksiin ja työtulojen määriin voidaan ymmärtää. Tutkimuksen tulokset ja aineisto on analysoitu keräämällä saaduista tuloksista oleelliset asiat yhteen ja kirjoittamalla ne puhtaaksi tekstimuotoon.

Oma tietoisuuteni YEL-vakuuttamiseen liittyen kasvoi opinnäytetyön tutkimusta tehdessä, vaikka minulla oli ennen tätä hieman kokemusta aiheesta, jota olin saanut finanssialalla työskennellessäni. Aihe valinta oli erinomainen, koska halusin kehittää osaamistani asian tiimoilta. Tutkimuksen teko oli jossakin kohtaa hieman haastavaa, koska valitsin ottaa työhöni mukaan yrittäjien kannan jo valmiina olevista tutkimuksista. Näiden tutkimusten löytäminen sekä luotettavuuden arvioiminen toi välillä haasteita. Valitsin työhöni mukaan tutkimukset, jotka pystyin varmistamaan luotettaviksi niiden julkaisijoiden perusteella. Opinnäytetyötä voidaan hyödyntää tilanteissa, joissa halutaan yleiskäsitystä ja tietoa siitä, mitä mieltä finanssialan ammattilaiset sekä yrittäjät ovat yrittäjien YEL-vakuuttamisesta.

Opinnäytetyöni tutkimus oli reliaabeli, koska haastattelun tulokset olivat samankaltaisia sekä verrattavissa yrittäjiltä kerättyihin tuloksiin. Tekemäni haastattelun sekä netistä keräämieni tutkimuksen tulokset olivat yhteydessä artikkeleihin ja ajankohtaisiin uutisiin aiheesta, YEL-vakuuttaminen. Haastattelussa olivat mukana kaksi finanssialan ammattilaista ja yrittäjille toteutetuissa tutkimuksissa oli mukana ollut useampi yrittäjä. Toteutettujen tutkimusten perusteella tulokset olivat samankaltaisia, vaikka kyseessä oli suuri ero osallistujien määrässä. Haastattelu suunnattiin kahdelle finanssialan ammattilaiselle, mutta tutkimuksesta saatiin silti luotettavaa ja oikeaa tietoa verraten teoriaan sekä yrittäjille suunnattuihin kyselyihin. Mikäli haastattelu olisi suunnattu useammalle finanssialan ammattilaiselle olisi tutkimustulos ollut samanlainen, koska kyseessä olivat vuosia finanssialalla toimineet ihmiset, jotka pystyivät edustamaan suurempaa ammattilaisten joukkoa. Heiltä löytyi myös kokemusta erilaisista työtehtävistä, ja he ovat tehneet yhteistyötä eläkeyhtiön kanssa uriensa aikana.

Opinnäytetyön tutkimus oli pätevä eli validiteetti, koska haastattelussa ja tietojen keräämisessä saatiin sellaista tietoa, mitä oli alun perinkin tarkoitus hakea. Tutkimuskysymyksiin saatiin sellaiset vastaukset kuin haettiin. Tutkimuksen

kysymykset sekä saadut vastaukset vastasivat tutkimusongelmaan ja toivat halutut tulokset.

Syitä siihen, miksi YEL-vakuuttamisessa esiintyy paljon alivakuuttamista, on hyvä pohtia, jotta eläkejärjestelmää ja YEL-vakuuttamista voitaisiin parantaa. Opinnäytetyöni tutkimus antoi vain pintaraapaisun eläkevakuuttamiseen liittyen, joten mikäli asiaa lähtisi tutkimaan syvällisemmin, voisi saada laajempaa tutkimustietoa siitä panostavatko yrittäjät esimerkiksi enemmän vapaaehtoiseen vakuuttamiseen kuin YEL-vakuuttamiseen. Tätä kautta voisi saada myös lisäsyitä sille, miksi YEL-vakuuttamisessa esiintyy niin paljon alivakuuttamista. Tässä voisikin olla lisätutkimuksen aiheita, ottaa mukaan vapaaehtoiset vakuutukset ja peilata niitä YEL-vakuuttamiseen. Luottavatko yrittäjät esimerkiksi enemmän vapaaehtoiseen vakuuttamiseen kuin YEL-vakuuttamiseen.

LÄHTEET

Elo 2021a. Milloin YEL-vakuutus on pakollinen? Viitattu 20.8.2021

<https://www.elo.fi/yrittaja/tietoa-yel-vakuutuksesta/milloin-yel-vakuutus-pitaa-hankkia>.

Elo 2021b. Tietoa YEL-työtulosta. Viitattu 15.9.2021 <https://www.elo.fi/fi-fi/yrittaja/tietoa-yel-vakuutuksesta/yel-tyotulo>.

Elo 2021c. Yrittäjän eläke ja sosiaaliturva. Viitattu 15.9.2021

<https://www.elo.fi/fi-fi/yrittaja/yrittajan-sosiaali--ja-elaketurva#16ab975f>.

Eläketurvakeskus 2020. Kuinka yrittäjät eläkevakuuttavat. Eläketurvakeskuksen tutkimuksia. Viitattu 2.11.2021 <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139884/Kuinka-yrittajat-eläkevakuuttavat.pdf?sequence=1&isAllowed=y%20puuttuu>.

Eläketurvakeskus 2021a. YEL-vakuutetut ja työtulot. Viitattu 20.9.2021

<https://www.etk.fi/tutkimus-tilastot-ja-ennusteet/tilastot/tyoeläkevakuutetut/yel-vakuutetut-ja-tyotulot/>.

Eläketurvakeskus 2021b. Yrittäjävalvonta. Viitattu 15.9.2021

<https://www.etk.fi/palvelut-asiantuntijoille/tyoeläkevakuuttamisen-valvonta/yrittaja-valvonta/>.

Huttunen, K 2021. Yrityksen ja yrittäjän vakuutukset. Zoner 25.2.2021. Viitattu

19.8.2021 <https://www.zoner.fi/yrityksen-ja-yrittajan-vakuutukset/>.

Ilmarinen 2021a. Yrittäjän eläkevakuutus eli YEL. Viitattu 15.9.2021

<https://www.ilmarinen.fi/yrittaja/yel-vakuutus/>.

Ilmarinen 2021b. Milloin voin päättää YEL-vakuutukseni? Viitattu 16.9.2021

<https://www.ilmarinen.fi/yrittaja/yel-vakuutus/kenelle-ja-milloin-yel-vakuutus/yel-vakuutuksen-paattaminen/>.

Ilmarinen 2021c. Työeläkkeen eri vaihtoehdot. Viitattu 15.9.2021 <https://www.ilmarinen.fi/henkiloasiakas/tyoeläke/>.

Ilmarinen 2021d. Vanhuuseläke. Viitattu 15.9.2021 <https://www.ilmarinen.fi/henkiloasiakas/tyoeläke/osittainen-varhennettu-vanhuuseläke/>.

Ilmarinen 2021e. Osittainen varhennettu vanhuuseläke. Viitattu 15.9.2021

<https://www.ilmarinen.fi/henkiloasiakas/tyoeläke/osittainen-varhennettu-vanhuuseläke/>.

Ilmarinen 2021f. Työuraeläke. Viitattu 16.9.2021 <https://www.ilmarinen.fi/henkiloasiakas/tyoeläke/tyouraeläke/>.

Ilmarinen 2021g. Lesken ja lapsen perhe-eläke. Viitattu 16.9.2021

<https://www.ilmarinen.fi/henkiloasiakas/tyoeläke/lesken-ja-lapsen-perhe-eläke/>.

Ilmarinen 2021h. Yrittäjän sairastuminen. Viitattu 15.9.2021 <https://www.ilmari-nen.fi/yrittaja/yrittajan-sosiaaliturva-ja-elake/yrittajan-sosiaaliturva/yrittajan-sai-rauspaivaraha/>.

Ilmarinen 2021i. Yrittäjän työttömyys. Viitattu 15.9.2021 <https://www.ilmari-nen.fi/yrittaja/yrittajan-sosiaaliturva-ja-elake/yrittajan-sosiaaliturva/yrittajan-tyot-omyysturva/>.

Ilmarinen 2021j. Yrittäjän perhevapaat. Viitattu 15.9.2021 <https://www.ilmari-nen.fi/yrittaja/yrittajan-sosiaaliturva-ja-elake/yrittajan-sosiaaliturva/yrittajan-per-hevapaat/>.

Juvonen, M., Koskensyrjä, M., Kuhanen, L., Ojala, V., Pentti, A., Porvari, P. & Tasala, T. 2014. Yrityksen riskienhallinta. Helsinki: FINVA. E-kirja. Viitattu 20.8.2021 <https://www.luc.finna/lapinamk/>, Ellibs.

Isotalus, P. 2020. Yrittäjät ovat varautuneet eläkepäiviin huonosti, ja korona vain pahentaa tilannetta – ylipuolet yrittäjistä alivakuuttaa itsensä. Kauppalehti 18.5.2020. Viitattu 2.11.2021. <https://www.kauppalehti.fi/uutiset/yrittajat-ovat-va-rautuneet-elakepaiviin-huonosti-ja-korona-pahentaa-tilannetta-yli-puolet-aliva-kuuttaa-itsensa/3f4342bb-a833-4035-aa6f-1d9ba475b2b6>.

Mikolanniemi, T. 2020. Yrittäjä välttä alivakuuttamisen noidankehä – ota avuksi 3 vinkkiä. LähiTapiola 7.2.2020. Viitattu 1.9.2021 <https://www.lahitapiola.fi/tie-toa-lahitapiolasta/uutishuone/blogit/blogit/blogi/1509562658805>.

Pitkänen, E. 2021. Yrittäjien usko eläkejärjestelmään horjuu, Mikael Pentikäinen kertoo, mitä asialle tulisi tehdä. Mtv uutiset 20.4.2021. Viitattu 2.11.2021 <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/yrittajien-luottamus-elakejarjestelmaan-horjuu-mikael-pentikainen-kertoo-mita-asialle-pitaisi-tehda/8121212>.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisältöanalyysi. Helsinki: Tammi. E-kirja. Viitattu 20.8.2021 <https://luc.finna.fi/lapinamk/>, Juolukka.

Työeläkepalvelu 2021. Yrittäjän vakuuttamisvelvollisuuden ikäraajat ja työtulon vähimmäismäärä. Viitattu 18.8.2021 https://www.tyoelakelakipalvelu.fi/telp-publishing/vepa/document.faces?&document_id=317189&navigation_history=200194&folder_id=200194.

Työeläke.fi 2021. Työtulo kannattaa mitoittaa oikein. Yrittäjät eläketurva. Viitattu 26.10.2021 <https://www.tyoelake.fi/yrittajan-elaketurva/tyotulo-kannattaa-mitoittaa-oikein/>.

Varma 2021a. Mitä vakuutuksia yrittäjä tarvitsee? Aloittavan yrittäjän pakolliset ja suositeltavat vakuutukset. Viitattu 18.8.2021 <https://www.varma.fi/ajankoh-taista/uutiset-ja-artikkelit/artikkelit/2021-q2/mita-vakuutuksia-yrittaja-tarvitsee-aloittavan-yrittajan-pakolliset-ja-suositeltavat-vakuutukset/>.

Varma 2021b. YEL-työtulon määrittäminen. Viitattu 26.10.2021 <https://www.varma.fi/yrittaja/yel-vakuutus/yel-tyotulon-maarittaminen/>.

Vilkkä, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Helsinki: Tammi. Viitattu 12.8.2021 <http://hanna.vilkkä.fi/wp-content/uploads/2014/02/Tutki-ja-mittaa.pdf>.

Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272. Viitattu 12.8.2021 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20061272>.

Yrittäjät Ry 2017. Kysely yrittäjän eläkejärjestelmästä. Viitattu 21.9.2021 https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/yel-kyselyn_tulokset.pdf.

LIITTEET

Liite 1. Haastattelun runko

Liite 1. Haastattelun runko

Finanssialan ammattilaisille toteutettu haastattelu

1. Koetko, että yrittäjät ovat asettaneet YEL-työtulonsa oikealla tasolle?
2. Mitä ovat yleisimmät YEL-työtulot mitä teillä on tullut vastaan/keskimääräinen?
3. Oletko huomannut, että YEL-vakuuttamisessa esiintyy ali- tai ylivakuuttamista?
4. Esiintyykö ali-tai ylivakuuttamista joillakin tietyillä ryhmillä?
5. Mitä mieltä yrittäjät ovat YEL-vakuutukseen liittyvistä sosiaaliturvista?